

forkyndt, (2) at tiltalte efter at være mødt ved sagens begyndelse har forladt retten uden rettens tilladelse, (3) at der under sagen kun er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 6 måneder eller derunder, konfiskation, rettighedsfrakendelse eller erstatning, og tiltalte har givet samtykke til gennemførelse af domsforhandlingen, (4) at der under sagen kun er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder, konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning, eller (5) at retten skønner, at behandlingen af sagen utvivlsomt vil føre til, at tiltalte frifindes.

Bestemmelsen i § 847 kan principielt også anvendes i nævningesager, men må her anses for at være uden praktisk betydning. Baggrunden herfor er dels, at den tiltalte oftest vil være til stede, idet den pågældende er varetægtsfængslet, og dels fordi det formentlig altid i så alvorlige sager må anses for nødvendigt, at tiltalte er til stede under domsforhandlingen. Bestemmelsen nævnt under nr. 3 kan ikke benyttes i sådanne sager, allerede fordi en strafpåstand på mindst 4 års fængsel er en forudsætning for nævningebehandling efter § 687, stk. 2, nr. 1.

I ankesager ved landsretterne kan domsforhandlingen gennemføres uden, at tiltalte er til stede, hvis ankesagen alene vedrører strafudmålingen. Hvis tiltalte har anket til frifindelse, men udebliver fra domsforhandlingen i landsretten, kan retten afvise tiltaltes anke, hvis den finder, at sagen ikke med nytte kan behandles, uden at tiltalte er til stede, jf. retsplejelovens § 965 c, stk. 3. Tiltaltes udeblivelse medfører således normalt kun udsættelse af sagen, hvis anklagemyndigheden har anket med påstand om domfældelse i videre omfang end ved byrettens dom. Sagen kan dog også i disse tilfælde gennemføres, hvis betingelserne i § 847, stk. 3, er opfyldt. Dette følger af henvisningen i § 965 a til § 847.

For alle sagstyper gælder, at retten kan træffe beslutning om anholdelse, hvis en tiltalt, der er indkaldt, udebliver fra retsmødet uden oplyst lovligt forfald, jf. retsplejelovens § 757. Det er dog kun i få tilfælde praktisk muligt, at anholdelsen kan ske straks, således at den tiltalte bringes til stede i det retsmøde, hvorfra den pågældende er udeblevet.

Sammenfattende er det således retsplejelovens hovedregel, at retten kun kan træffe realitetsafgørelse i en straffesag, hvis tiltalte er til stede under domsforhandlingen. Den i praksis væsentligste undtagelse er de ovenfor nævnte sager, hvor der ikke er spørgsmål om højere straf end bøde, jf. retsplejelovens § 934.

3.2.2. Retsplejelovens § 847 fik sin nuværende formulering ved lov nr. 369 af 18. maj 1994, jf. herom

nærmere Folketingstidende 1993-94, tillæg A, sp. 8021 ff. Formålet med lovændringen var bl.a. at udvide adgangen til at idømme frihedsstraf ved udeblivelsesdom. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget anføres bl.a. (sp. 8051), at det i vidt omfang forekom, at den tiltalte i mindre straffesager, hvor den pågældende stod til frihedsstraf, udeblev fra retsmødet. Dette medførte i reglen, at sagen blev udsat, for at tiltalte kunne komme til stede, med tidsspilde for retten, advokater, vidner m.m. til følge.

Det følger af retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4, at en domsforhandling kan gennemføres, og der kan afsiges dom, i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig, når der under sagen alene er spørgsmål om *ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder*, konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning.

Efter den gældende bestemmelse vil der således ikke kunne idømmes en ubetinget fængselsstraf i mere end 30 dage. Efter den gældende bestemmelse vil det endvidere være en betingelse, at retten, på det tidspunkt hvor den beslutter at behandle sagen på trods af tiltaltes udeblivelse, vurderer, at der alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder.

Det fremgår af forarbejderne til § 847, stk. 3, nr. 4 (sp. 8059 og 8076-8077), at bestemmelsen hovedsagelig er tænkt anvendt af domstolene ved mindre, ukomplicerede og mere takstmæssige lovovertrædelser – navnlig inden for færdselslovgivningen.

I tilfælde, hvor domsforhandlingen fremmes til dom i tiltaltes fravær i medfør af retsplejelovens § 847, stk. 3, skal retten foretage en *fuldstændig bevisvurdering* efter sædvanlig sagsbehandling, herunder efter omstændighederne ved afhøring af vidner og – langt sjældnere – syns- og skønsmænd eller andre sagkyndige, og en sædvanlig procedure fra anklageren og forsvareren. Viser det sig herunder at give anledning til betænkeligheder, at sagen fremmes til udeblivelsesdom, kan retten når som helst afbryde domsforhandlingen og udsætte sagen med henblik på, at tiltalte kommer til stede. Det forhold, at der skal ske en fuldstændig bevisførelse, indebærer bl.a., at vidneførelse for retten foregår på sædvanlig måde under medvirken af forsvarer og anklager.

Der gælder ikke nogen særlig og udvidet adgang til *dokumentation af forklaringer* afgivet til f.eks. politirapport i sager, der behandles efter retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4. Det vil sige, at det vil skulle afgøres på grundlag af retsplejelovens § 877, om og i hvilket omfang f.eks. forklaringer afgivet til politirapporter af tiltalte eller vidner kan oplæses og anvendes som bevis